

XIII.

Preventivní program

Střední škola Academia Mercurii, s. r. o.

Smiřických 740, Náchod

Školní rok 2021-2022

1. Charakteristika školy

- Střední škola Academia Mercurii, s.r.o. se nachází **ve městě Náchod**, které leží v Královéhradeckém kraji na hranicích s Polskem. Jedná se o okresní město s cca 20 000 obyvateli, s dobrými možnostmi kulturního a sportovního vyžití, s obtížnou dopravní situací (velké množství kamionů projíždějících hlavní ulicí na hraniční přechod do Polska-Kudowy Zdroj) a s dlouhodobě nižší nezaměstnaností.
- Střední škola Academia Mercurii, s. r. o. vznikla v Náchodě **v roce 1992** jako soukromá střední škola s odborným i všeobecným vzděláváním (původně Střední škola podnikatelská). Zahrnuje studijní obory gymnázium, ekonomické lyceum a cestovní ruch (čtyřleté obory zakončené maturitní zkouškou). Cílem školy je vychovat mladého člověka se vztahem k ochraně životního prostředí a kulturního a přírodního dědictví, dodržování lidských práv a svobod.
- Škola v současné době sídlí v budově nacházející se v ulici **Smiřických 740**. Jedná se o klidnou část města se zástavbou rodinných domů ve stoupajícím terénu nad sídlištěm Plhov a pod Státním zámkem Náchod. Bezprostřední okolí školy má parkovou úpravu, pozemek školy je oplocený, stometrová příjezdová cesta propojuje školu s nefrekventovanou komunikací k zámku.
- **Budova** má charakter rozlehlé vily. V přízemí se nachází 6 učeben se sociálním zázemím, v 1. patře 4 učebny, učárna a kancelář s ředitelnou. V suterénu jsou umístěny šatny, další sociální zařízení, knihovna, 2 třídy a sborovna, sklad a dílna. Všechny třídy jsou vybaveny dataprojektory/některé třídy interaktivními tabulemi a mají možnost připojení na internet. Dvě učebny jsou zařízeny jako počítačové.
- **Kapacita školy** 360 žáků není naplněna. Školu navštěvuje 175 žáků ve 4 ročnících a 6 třídách. Rozvrh výuky jednotlivých předmětů koresponduje se Školním vzdělávacím programem a studijním oborem.
- Celoroční školné činí 18 000,- Kč. Ubytování a stravování je studentům umožněno v Domově mládeže VOŠ stavební a SPŠ stavební Jana Letzela v Náchodě, Pražská 931 a v jídelně téže školy (vzdálených 10 minut chůze přes centrum města).
- Náchod je městem s dobrými možnostmi vlakového i autobusového spojení, což je důležité zejména pro žáky dojíždějící do školy i ze vzdálenějších lokalit. Nadpoloviční počet žáků cestuje z okolních i vzdálenějších měst a obcí, a proto je tomuto jevu přizpůsobena základní vyučovací doba od 8.00 do 14.15 hodin.

Na škole působí 17 **pedagogických pracovníků** a 3 **nepedagogičtí zaměstnanci**. Všichni vyučující jsou kvalifikováni vysokoškolským pedagogickým vzděláním, vysokoškolským vzděláním doplněným pedagogickým minimem nebo dle zákona č. 563/2004 Sb. (Zákon o pedagogických pracovnících).

2. Východiska Preventivního programu (dále jen PP):

- § 29 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. Ve znění vyhlášky 116/2011 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Národní strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2019-2027
- Školní vzdělávací program

3. Poradenské zázemí ve škole

Preventivní tým pro řešení sociálně patologických jevů ve škole:
▪ Mgr. Dana Jarolímová, ředitelka školy ▪ Mgr. Michaela Hanzlová, školní metodička prevence ▪ Mgr. Ivana Šimková, výchovný poradce ▪ Mgr. Jaromír Tomek, kariérový poradce ▪ Třídní učitelé

Ředitelka školy Mgr. Dana Jarolímová
. vytváří podmínky pro realizaci prevence v oblasti sociálně patologických jevů . pověřuje vhodného pracovníka funkcí školního metodika prevence . zodpovídá za soustavné vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence . zajišťuje spolupráci s rodiči, popř. zákonnými zástupci v oblasti prevence . sleduje efektivitu jednotlivých preventivních aktivit . zajišťuje zakotvení preventivních opatření proti sociálně patologickým jevům v řádu školy . provádí příslušná opatření při výskytu sociálně patologických jevů ve škole

Školní metodička prevence (dále ŠMP) Mgr. Michaela Hanzlová
• sestavuje PP a další plány pro preventivní aktivity ve škole • spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, okresní metodičkou, psychology a dalšími organizacemi, institucemi a odborníky • mapuje výskyt sociálně patologických jevů ve škole, eviduje je a řeší • zajišťuje a koordinuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky • poskytuje materiály a informace všem učitelům k dané problematice • konzultace ČT 9:50 – 10:30

Výchovný poradce Mgr. Ivana Šimková
• eviduje žáky s SPU, eviduje integrované žáky • sestavuje individuální vzdělávací plány na doporučení ped.-psych. poradny • spolupracuje s ped. psych. poradnou

Kariérový poradce Mgr. Jaromír Tomek
• pracuje s žáky 4. ročníků – organizuje besedy/přednášky společně s ÚP s cílem ukázat žákům možnosti studia/práce v zahraničí, formu dalšího vzdělávání ve spolupráci s ÚP • poskytuje poradenství v oblasti profesní orientace žáků • spolupracuje s ped. psych. poradnou, úřadem práce a dalšími institucemi • konzultace PO 14:15 – 15:05

Třídní učitel žáka
• mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu • realizuje v průběhu třídnických hodin preventivní aktivity se třídou • průběžně jedná se žáky • informuje rodiče a jedná s nimi • informuje školního metodika prevence o výskytu sociálně patol. jevů ve své třídě • spolupracuje v konkrétních preventivních aktivitách s poradenským týmem

4. Cíle PP:

Dlouhodobé:

- vytvořit na škole bezpečné prostředí – eliminovat sociálně patologické jevy
- podpořit pozitivní sociální klima v třídních kolektivech – vytvořit dlouhodobou funkční strategii školy v oblasti primární prevence
- vést žáky k toleranci, respektu vůči druhým – předávat mravní a morální hodnoty, společenské normy
- vést žáky k odpovědnosti za své zdraví
- vést žáky k právní odpovědnosti – vytvářet právní vědomí
- budovat důvěru mezi žáky, pedagogy a rodiči
- podpořit učitele v pozitivních modelech chování vůči žákům a v partnerském jednání se zákonnými zástupci žáků

Střednědobé cíle

- podle aktuálních potřeb uplatňovat funkční preventivní program školy
- získávat podporu a pochopení všech pedagogických pracovníků školy v otázce nutnosti prevence a její realizace
- předávat komunikační dovednosti, podporovat sebeovládání a řešení konfliktů u pedagogů a u žáků
- zapojit další organizace v regionu do preventivního programu školy
- podporovat projektovou výuku zaměřenou na rozvoj sociálních dovedností, etického a estetického vnímání
- podporovat průběžné vzdělávání všech pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů

Krátkodobé cíle

- zvýšit znalosti žáků v oblasti sociálně - patologických jevů pomocí dále uvedených nástrojů
- poskytovat dostupný metodický materiál třídním učitelům pro školní preventivní aktivity se svou třídou – pro realizaci v třídnických hodinách a na pobytech (ŠMP)
- pravidelně připravovat materiály s informacemi o sociálně patologických jevech pro pedagogy (nástěnka, tištěné a digitální zdroje, semináře, nabízet knihy a časopisy s danou tematikou v prostorách školy (knihovna, sborovna, učebny - ŠMP)
- poskytovat žákům informační letáky o sociálně patologických jevech (ŠMP, třídní učitelé)
- nabídnout rodičům didaktické materiály a poradenskou činnost na schůzkách s rodiči (ŠMP, třídní učitelé)

5. Prolínání PP se školním vzdělávacím programem

Ve vyučovaných předmětech a třídnických hodinách jsou v rámci učiva vytipovány a vyučovány **tematické bloky** (viz 11. bod MPP – Příloha 1) a k dispozici všem učitelům je i **Školní projekt Síla příběhů** (Příloha 2) k prevenci sociálně-patologických jevů zařazené do průběhu školního roku metodami diskuze, brainstormingu, skupinové práce, her a projektové výuky. Cílem takových aktivit je posilování osobnosti žáka v oblasti znalostí, dovedností a kompetencí **přirozeným procesem výuky a výchovy (formování hodnotového systému)**.

A. Záškoláctví

- znalost Školního řádu a jeho právních východisek
- schopnost aktivně řešit problémy formou kompromisu
- znalost poradenských zdrojů a zdrojů pomoci v složitých individuálních situacích (instituce)
- posilování otevřené komunikace se spolužáky i učiteli, posilování kladného sebepojetí

B. Šikana a extrémní projevy agrese

- schopnost rozlišit a pojmenovat jakékoli projevy agresivního chování, které mají za následek dopad na zdraví či majetek a také sebepoškozování v jakémkoli smyslu slova
- znalost zásad slušného chování a vystupování ve formálních i neformálních vztazích
- schopnost aktivního odpočinku a relaxace
- schopnost říct vlastní názor, slovně se bránit
- znalost vlastních vnitřních zdrojů a limitů – sebepoznání, sebehodnocení
- schopnost respektovat odlišné hodnoty spolužáků a učitelů

- znalost poradenských institucí a legislativy řešící šikanu

C. Rizikové sporty a doprava

- znalost zásad bezpečnosti při provozování sportu, znalost první pomoci, znalost zákonů v oblasti řízení motorových vozidel
- schopnost poskytnout první pomoc
- schopnost rozpoznat krizovou situaci a přizpůsobit jí chování

D. Prevence projevů rasismu a xenofobie

- posílení smyslu pro spravedlnost a solidaritu, zohlednění práv a potřeb minority, empatie a naslouchání druhým, znalost o různých etnických skupinách žijících v české a evropské společnosti
- znalost zdrojů odlišností projevů, chování a jednání lidí z různých etnických skupin či minorit
- znalost principů civilizované a demokratické společnosti, Listiny základních práv a svobod
- schopnost chápat důsledky diskriminace, xenofobie a rasismu
- schopnost rozumět významu integrace jedince z minoritní skupiny do majoritní populace
- znalost, jak se bránit předsudkům a negativním stereotypům vůči příslušníkům etnických menšin
- schopnost racionálně zhodnotit a kriticky posoudit kladné a záporné vlastnosti příslušníků určité národnostní menšiny
- schopnost realizovat komunikaci se svými vrstevníky a mladými lidmi na bázi vzájemného porozumění, tolerance a otevřeného jednání a vytvářet přátelské, rovnocenné a důvěrné vztahy
- schopnost uplatnit cizí jazyk jako prostředek komunikace s příslušníky jiné etnické skupiny a jako nástroj celoživotního vzdělávání a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých

E. Prevence rizik spojených s působením sekt a členství v nich

- znalost metod a strategií, které používají příslušníci sekt k získání nového člena, znalost znaků sektářského chování, rizika spojená se vstupem do některé sekty
- schopnost pracovat s novými informacemi a být flexibilní v myšlení
- schopnost vytvořit si vlastní názor, jasně formulovat své životní cíle, priority a plány do budoucna
- podpora seberealizace ve školních a mimoškolních aktivitách
- schopnost přijmout svoje negativní vlastnosti, schopnost žít podle svých přesvědčení a vyhnout se nebezpečnému chování druhých

F. Prevence sexuálně rizikového chování

- znalost informací o antikoncepčních prostředcích, o bezpečném sexu, o rizicích spojených s nákazou virem HIV a nemocí AIDS
- schopnost chápat význam a výhody plánovaného rodičovství, rodičovskou zodpovědnost i její zakotvení v legislativě
- schopnost rozlišovat znaky a hodnoty trvalého partnerského vztahu, rozdíl mezi mužským a ženským chápáním vztahu, ujasnění hodnot a priorit
- znalost rizik spojených s časným a dlouhodobým užíváním hormonální antikoncepce
- schopnost prezentovat své názory, postoje a myšlenky před skupinou vrstevníků

G. Prevence v adiktologii

- znalost chemických, biologických, zdrav. a sociálních účinků návykových látek (dále jen NL) a základních motivů, proč lidé s nimi experimentují
- znalost o školních předpisech týkajících se užívání NL, o trestní problematice NL
- znalost zásad zdravého životního stylu
- schopnost odolat tlaku vrstevnické skupiny a udržovat přátelské vztahy navzdory určitým rozdílům
- schopnost vyrovnat se s vlastním pocitem selhání a neúspěchem a stanovit si reálné cíle

H. Prevence poruch příjmu potravy

- znalost zásad správné životosprávy, psychohygieny a zdravého životního stylu
- schopnost přijmout vlastní tělesný vzhled a pochopit, že tělesný vzhled není ukazatelem hodnoty člověka
- znalost negativních důsledků poruch příjmu potravy na možnost těhotenství a celkový zdravotní stav
- schopnost kriticky zhodnotit reklamní spoty prezentující nezdravé potraviny a léky na hubnutí

I. Prevence týrání, zneužívání a zanedbávání dětí

- znalost znaků rodičovského týrání, zanedbávání či sex. zneužívání
- znalost kontaktů na Oddělení sociálněprávní ochrany dětí a další poradenské státní i nestátní instituce v regionu
- znalost strategií a technik, jak se bránit vyhrožování, cit. vydírání, zesměšňování, nátlaku a snaze o manipulaci, zásad asertivity
- schopnost se chovat slušně ke svým spolužákům a pedagogům – bez vulgarity, hrubosti a perverzních narážek

6. Nástroje/formy + cílové skupiny

A. Žáci:

- individuální pohovor s každým žákem 1. ročníku (iniciuje a realizuje ŠMP v rámci adaptačního kurzu na začátku září) – monitorování domácího zázemí, adaptace na střední školu, klimatu třídy, prospěchu a individuálních potřeb – cca 30 minut na osobu
- individuální pohovor na základě žádosti žáka v konzultačních hodinách ŠMP i v jiných hodinách podle potřeb a možností žáka a ŠMP
- diskuze, skupinová práce, projektová výuka ve vyučovaných předmětech (viz bod 5)
- přednášky a besedy (ve spolupráci s dalšími institucemi – viz bod 8)
- zážitkové programy, sociální hry – při projektových dnech, pobytových a sportovních akcích
- tematicky zaměřené exkurze
- tematické bloky ve vyučovaných předmětech a třídnických hodinách

B. Rodiče:

- rodičovské schůzky
- individuální jednání s rodiči, kontaktování rodičů (telefonem, elektronicky, osobně/ONLINE) – cíl: spolupráce školy s rodiči ohledně zvládnutí konfliktní situace mezi žákem a školou či žákem a spolužákem či rodičem a školou
- konzultační hodiny ŠMP nebo jiný čas podle domluvy se zákonným zástupcem žáka

C. Pedagogických sbor:

- příspěvky ŠMP na školních provozních poradách 1x za měsíc – konkrétní metodické a legislativní pokyny k aktuálním reálným i potenciálním situacím v školní praxi
- instituce – poskytnutí přehledu regionálních institucí a kontaktů v oblasti prevence – umístění ve sborovně a v elektronické podobě – ŠMP
- externí zdroje – kurzy, školení v oblasti prevence - ŠMP, VÝCHOVNÝ PORADCE, KARIÉROVÝ PORADCE → vliv na vnitřní vzdělávání školy (předat informace ostatním vyučujícím formou ústní, písemnou)

7. Programy specifické primární prevence a jejich plán na školní rok 2021/2022

1. ročník

- a) **adaptační pobyt** – září 2021 - zařazení her a aktivit zaměřených na seznámení se svými spolužáky, s třídním učitelem a s dalšími pracovníky školy, individuální pohovory se žáky (školní úspěšnost, adaptace na střední školu, klima třídního kolektivu, monitoring domácího zázemí, nabídka poradenství - ŠMP) – zrušeno vzhledem k doporučení MŠMT (Manuál k fungování škol od 1. 9. 2021)
- b) **třídnické hodiny**
- c) **programy ve spolupráci s PPP Náchod:**

1. ročník - zaměření na budování vztahů a třídního kolektivu – prevence šikany + dopady distanční výuky

d) jednotlivé předměty – viz příloha – bod 11. PP

2. ročník

a) **lyžařský výcvik – zima 2021-2022** - seznámení se s vhodným a žádoucím chováním na horách a s první pomocí na horách, zařazení her zaměřených na pomoc a na upevnění pozitivního třídního klimatu (konání s ohledem na situaci vzhledem k nákaze COVID)

b) třídnické hodiny

c) **programy ve spolupráci s PPP Náchod:** 2. ročník - zaměření na problematiku závislosti + dopady distanční výuky

d) jednotlivé předměty – viz příloha – bod 11. PP

3. ročník

a) **lyžařský výcvik – zima 2021-2022** - seznámení se s vhodným a žádoucím chováním na horách a s první pomocí na horách (konání s ohledem na situaci vzhledem k nákaze COVID)

b) třídnické hodiny

c) **programy ve spolupráci s PPP Náchod:** 3. ročník – zaměření na zvyšování právního vědomí v souvislosti se zletilostí + dopady distanční výuky

d) jednotlivé předměty – viz příloha – bod 11. PP

4. ročník

a) **třídnické hodiny a výukové hodiny**

b) jednotlivé předměty – viz příloha – bod 11. PP

c) **programy ve spolupráci s PPP Náchod:** 4. ročník – zaměření na budoucnost, plánování „života“, na komunikaci a psychohygienu v krizových situacích + dopady distanční výuky

Pro všechny ročníky:

a) Konzultační hodiny ŠMP pro žáky, pedagogy i zákonné zástupce – čtvrtek 9:50 – 10:30 nebo dle dohody v jiné časy

b) pohovory se studenty a jejich zákonnými zástupci - řešení případných situací s výskytem patologických jevů – podle aktuální situace

8. Spolupracující instituce/organizace

- Pedagogicko-psychologická poradna Náchod - Okresní metodik prevence – Mgr. **Nikola Hendrychová**, e-mail: n.hendrychova@pppnachod.cz, tel.: 702 292 353, provozní doba: středa 7.00 – 15.30

- OSPOD Náchod - Kontaktní osoba: Bc.Pavel Schuma, pavel.schuma@mestonachod.cz – vedoucí oddělení SPO, tel: 491 405 437,
- Městská policie, Hurdálkova 406, 547 01 Náchod - 491 426 186
- Policie ČR, Husovo náměstí 698, Náchod – 974 534 111
- SVČ Děčko Náchod, Zámecká 243, tel. 491 428 744, Kateřina Hiebschová 775 223 294

• Metodické informační zdroje v oblasti školní prevence:

www.msmt.cz, www.primarniprevence.cz, www.nicm.cz, www.adiktologie.cz

9. Plán konkrétních aktivit na daný školní rok – viz bod 7

10. Nespecifická prevence /všeobecná

Pravidelné akce během roku:

Sportovní aktivity pro 1.- 4. ročník:

Pod vedením vyučujících tělesné výchovy se žáci školy celoročně účastní sportovních akcí na soutěžích Asociace školních sportovních klubů středních škol. Škola každoročně organizuje pro další střední školy turnaj v kopané " O pohár J. Masopusta“ a účastní se závodu v přespolním běhu. V listopadu následuje účast na turnaji ve stolním tenise a v prosinci se vybraní studenti účastní turnaje ve florbale pro SŠ. V lednu proběhne každoroční praxe ve Stubai (Alpy). Během zimního období se za příznivých klimatických podmínek připravuje lyžařský výcvik pro 2. ročník. V květnu reprezentují školu vybraní žáci školy na závodech ve skoku vysokém a v červnu v plážovém volejbalu.

Umělecké aktivity pro 1. - 4. ročník:

Ve školním roce se studenti zapojí v projektových dnech, aktivitách, workshopech a exkurzích zařazených do výuky zpracování tématu, který vyhlásí na daný kalendářní rok UNESCO (Academia Mercurii je přidruženou školou organizace UNESCO). Na základě nabídky představení dostupných divadel se studenti zúčastní vybraných zájezdů na divadelní představení pod vedením pedagogů.

Vzdělávací aktivity pro 1. – 4. ročník:

- Pod vedením vyučujících cizích jazyků se vybrané skupiny studentů účastní na aktivitách programu ERASMUS.
- Studenti s hlubším zájmem o určitý obor se každoročně zúčastní olympiád v humanitních i přírodovědných předmětech, soutěží v oboru cestovní ruch a v cizích jazycích.
- Studenti školy se účastní na charitativních akcích s prodejem drobných předmětů s cílem získat finanční prostředky pro dané organizace: a to Srdíčkový den pod

občanským sdružením Život dětem, Květinový den pořádaný Ligou proti rakovině a Světluška – pomoc nevidomým pořádaná nadací Českého rozhlasu.

11. Přílohy – tematické bloky ve vyučovaných předmětech (ročník/tematická oblast
prevence) - Vysvětlivky zkratk předmětů:

ČJL – český jazyk a literatura

EAE – Etika a etiketa

ZSV – Základy společenských věd

TV – Tělesná výchova

IKT – Informační a komunikační
technologie

**Všechny plánované aktivity budou posuzovány individuálně
a to vždy s ohledem na doporučení/vyhlášky MŠMT
vzhledem k nákaze COVID.**

Příloha 1 - TEMATICKÉ BLOKY VE VÝUCE

	Záškoláctví	Návykové látky	Šikana, kyberšikana	Rasismus, xenofobie	Rizikové sporty, doprava	Sekty	Sexuálně rizikové chování	Poruchy příjmu potravy	Týrání, zneužívání dětí
1. ročník	ČJL - dialog, argumentace, kompromis, manipulativní komunikace	Chemie, biologie - NL a jejich účinky na lidské zdraví, osobnost	IKT- bezpečí na internetu	ZSV – Politický extremismus subkultury	TV - První pomoc, hygiena pohybových činností		ČJL - muž a žena v mýtu		
2. ročník	ZSV – Škola jako nástroj socializace, kulturní instituce	ČJL – prokletí básníci a jejich životní styl	ZSV - sociologie - síť reálných vztahů, sociální sítě	ZSV - multikulturní soužití, předsudky			TV Odpovědnost, uvolnění a zátěž		ZSV Socializace Patol. jevy
3. ročník	ZSV - význam sebevýchovy, zásady duševní hygieny systém psychologického poradenství	Právo - NL a trestní právo, zletilost	ZSV normy, hodnoty, ideály Motivace Charakter		TV - Jednání fair play, sport. diváctví		ZSV - role a odlišnosti mužů a žen, vývojová psychologie, psychologie zralého partnerství, plánování rodičovství	ZSV - patologie v sebepojetí, anorexie, bulimie	
4. ročník			ČJL – slohová práce, úvahový charakter		TV - regenerace, kompenzace a relaxace	ZSV - víra a smysl v lidském životě, náboženství – víra, fundamentalismus, sektářské chování			

Aktualizováno k datu 31. 8. 2021.

Vypracovala: Mgr. M. Hanzlová, školní metodik prevence.